

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1838/2018
07.02.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Зоране Делибашић и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., коју заступа Виолета Младеновић, адвокат из ..., против туженог ББ, са седиштем у ..., кога заступа Звездан Пешић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, враћања на рад и признавања свих права из радног односа, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1024/2017 од 03.04.2018. године, у седници већа одржаној дана 07.02.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1024/2017 од 03.04.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 789/15 од 01.12.2016. године, првим ставом изреке усвојен је тужбени захтев, поништено је као незаконито решење туженог о отказу уговора о раду број ... од 19.02.2015. године и обавезан је тужени да тужиљу врати на рад и радне задатке који одговарају њеној стручној спреми. Другим ставом изреке, одбачена је као неуредна тужба тужиље у делу којим је тражила да јој тужени призна сва права из рада по основу рада. Трећим ставом изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 80.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде, до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1024/2017 од 03.04.2018. године, потврђена је првостепена пресуда у првом и трећем ставу изреке, а жалба туженог је одбијена. Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Тужени трошкове поступка није тражио.

Тужила је доставила одговор на ревизију и тражила трошкове поступка пред ревизијским судом.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из чл. 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 55/14) и утврдио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није почињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Неосновани су наводи о почињеној битној повреди одредаба парничног поступка из чл. 374. став 1. ЗПП, јер је другостепени суд оценио све жалбене наводе и у образложењу одлуке навео разлоге због чега их сматра неоснованим.

Према чињеничном стању утврђеном у правноснажно окончаном поступку, тужила је била запослена код туженог по уговору о раду број .../... од 12.01.2001. године на неодређено време, на радном месту домаћице. На основу Анекса ... број ...-... од 26.06.2009. године, тужила је обављала послове радника за одржавање хигијене. Тужени је донео одлуку број ... од 11.02.2015. године о измени Правилника о систематизацији послова у стручној служби ББ..., којом је број извршилаца на радном месту радника за одржавање хигијене смањен са три на два извршиоца. Решењем о отказу уговора о раду број ... од 19.02.2015. године, тужени је тужили отказоа уговор о раду од 12.01.2001.године, уређен Уговором о уређивању права, обавеза и одговорности број .../... од 01.01.2003. године, са припадајућим анексима због престанка потребе за њеним радом и исплатио јој је отпремнину.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право када су закључили да је оспорено решење незаконито и обавезали туженог да тужилу врати на радно место које одговара њеној стручној спреми. Оба суда дали су довољне и јасне разлоге које прихвата и ревизијски суд, јер су правилни и на закону засновани.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05 ... 75/145), предвиђено је да послодавац може дати отказ запосленом, ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то: ако услед технолошких, економских и организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Појединачним колективним уговором код туженог као послодавца од 24.02.2015. године, у члану 53. став 1. прописано је да се вишак запослених оглашава у складу са одредбама Закона о раду. Ставом 2. ове одредбе даље је прописано да се одређивање запослених за чијим радом је престала потреба врши на основу критеријума од стране председника.

Оспорено решење донето је без примене било каквих критеријума при избору једне од три запослене на истом радном месту за чијим радом престаје потреба. Сагласно члану 53. став 2. Појединачног колективног уговора тужени није применио било какве критеријуме, нити је у решењу понудио разлоге везане за радну способност, резултате рада, породично и имовно стање тужиље и других запослених на истом радном месту, или какве друге разлоге на основу којих је донета одлука. Чињеница да Колективни уговор код туженог прописује да ако се одлука доноси на основу критеријума обавезује туженог као послодавца да те критеријуме и утврди приликом доношења решења о отказу уговора конкретном запосленом.

Неосновани су ревизијски наводи да с обзиром да је тужени организација са мање од 20 запослених, тужени није дужан да донесе Програм и критеријуме за одређивање вишка запослених, сходно члану 153. Закона о раду, јер се првостепена пресуда правилно заснива на Колективном уговору туженог од 04.02.2015. године, која управо прописује ту обавезу туженог.

Одредбама Закона о раду, и то члана 8. став 2., прописано је да општим актом могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом, као и друга права која нису утврђена законом, осим ако законом није другачије одређено. Закон о раду на који се тужени у ревизији позива не садржи забрану утврђивања критеријума приликом одређивања вишка запослених, па је на спорни однос странака правилно примењен Појединачни колективни уговор.

Неосновани су наводи ревизије да је другостепени суд прекорачио границе одлучивања јер се тужилца у тужби не позива на легитимност Одлуке број ... и да је тиме прекорачен тужбени захтев, због чега је учињена битна повреда одредаба парничног поступка, јер се суд упустио у одлучивање о нечему што није предмет тужбеног захтева. Одлука број ... о измени Правилника о организацији и систематизацији послова у Стручној служби туженог број ... од 25.09.2014. године и Одлука о броју извршилаца која је саставни део Правилника, чини основ за измену Правилника којим се број извршилаца на радном месту радника за одржавање хигијене смањује са три на два, што представља основ за доношење решења о отказу уговора о раду по основу престанка потребе за радом тужиље, које решење тужилца управо тужбом оспорава. У поступку оцене законитости оспореног решења о престанку радног односа и примени наведене одредбе Закона о раду, када послодавац исказује број запослених за чијим радом је престала потреба, правни основ организационог, економског и технолошког стања послодавца је Правилник о систематизацији радних места. Одлука број ... представља саставни део општег акта туженог, па је супротно наводима ревизије, пре ступања на снагу, сагласно члану 196. став 1. Устава Републике Србије морала бити објављена на огласној табли.

Решење о отказу уговора о раду сагласно члану 185. став 2. Закона о раду, тужилци је достављено дана 24.02.2015. године, па како је тужилца тужбу ради заштите права поднела првостепеном суду дана 23.04.2015. године тужба је поднета благовремено, у смислу члана 195. став 2. Закона о раду, због чега су неосновани и ревизијски наводи о неблаговремености тужбе.

На основ изложеног, како се осталим наводима ревизије правилност и законитост побијане пресуде не доводи у сумњу, Врховни касациони суд је применом чл. 414. став 1. ЗПП, донео одлуку као у изреци пресуде.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је применом чл. 165. став 2 у вези са чл. 155 ЗПП, с обзиром да трошкови састава одговора на ревизију нису били нужни ради вођења ревизијског поступка.

**Председник већа – судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић